

La pilota com a arma

A Sud-àfrica, moltes dones lesbianes són violades per homes amb l'argument que els volen rectificar la inclinació sexual. Algunes víctimes han format un equip de futbol per a defensar-se.

Cada vegada que Thully torna a casa es penedeix d'haver eixit al carrer. Conductors d'autobús que no la deixen pujar, vianants que se la miren de dalt a baix, que l'anomenen "stabani" per a insultar-la. Normalment fa com ara: es tanca a la seua habitació de tres passes de llarg per tres d'amplària i mira el futbol.

El malson d'aquell 15 de maig.

Thully Ncube té 32 anys. Els seus ulls semblen cansats i riu poc. Vista de darrere sembla un home. Joga a futbol amb el dorsal número 15 des que té ús de memòria. És una dona a qui li agraden més les dones que no els homes.

Quan era al carrer i la insultaven va començar a recordar. De sobte, torna a ser el 15 de maig del 1997. De sobte, torna a tenir sang als pantalons i es desperta a mitjanit banyada en suor i amb un sentiment de culpa. "Tant de bo que aquell home m'haguera mort", comenta.

Aquell dia Thully anava a l'escola de l'església, com cada dijous. Canta gospel, resa a Déu, resa per a ser com la resta de noies de la seua classe. Als llibres de l'escola no hi ha dones a qui agraden les dones, no n'hi ha cap ni a la Bíblia ni als carrers de Soweto, el barri pobre de població negra on viu Thully. Són les vuit del vespre i fa una hora que ja és fosc quan torna a casa. No té els 20 cèntims que costa el bitllet d'autobús, per això camina els dos quilòmetres que separen l'escola de casa seua. Porta l'uniforme de l'escola: pantalons blaus i camisa blanca; deambula pel carrer principal, per l'esquerra dels cotxes, per la dreta de la malesa.

L'home amb el passamuntanyes li diu que la farà canviar per sempre. Que en farà una dona de debò, que li ensenyarà a comportar-se com una dona, que li llevarà el comportament d'home que té ara.

"Violació correctiva": així és com ho anomenen als districtes de Sud-àfrica. Així és com s'elimina l'homosexualitat a les dones lesbianes. Segons l'organització humanitària local "Luleki Sizwe", cada setmana només a la Ciutat del Cap se'ls adrecen deu dones lesbianes que han patit una violació. Els diaris només en parlen si una dona és violada fins a la mort. Per als mitjans de comunicació és tan poc important com un accident de trànsit.

Ella nota la boca de l'arma a l'omòplata dret i escolta el soroll que fa el percussor quan baixa el gallet. Ell la llança dins d'un arbust i li ordena que s'abaixe els pantalons. L'empenta, la fa caure a terra i li enfonsa la cara en el fang. A Thully, que no ha anat mai al llit amb cap home, la violen. Plora, crida, però la casa més propera és a centenars de metres.

Quan ja ha passat tot, Thully es queda estirada a terra. L'autor dels fets fuig. Thully se sent culpable de comportar-se com un home. S'aixeca i es torna a posar els pantalons, ara tacats de sang. Quan arriba a casa es tanca al bany, frega l'uniforme de l'escola per a llevar-ne les taques de sang i d'esperma i es posa sota l'aigua freda de la dutxa.

Després es gita al llit, però no pot dormir. Agafa un llibre, però no pot llegir. L'endemà va a classe, però el seu cap no admet cap informació nova. Durant les setmanes següents, Thully guarda silenci. La seua mare no li demana què li ha passat, però no és l'única; la seua àvia i les seues tres germanes tampoc no li demanen res. Ha passat de ser una alumna destacada a una alumna que només seu a la cadira.

Quan la professora li demana què li passa, Thully explota. Ha nascut en un cos que no li pertocava, li diu que li agraden les dones, que un home amb un passamuntanyes negre l'ha violada.

L'equip de futbol de Les Escollides és format per dones lesbianes, moltes de les quals han estat violades per homes.

La professora l'agafa pel braç i l'envia a l'hospital. Han passat tres setmanes des de la violació.

"Estàs embarassada", li diu el metge. "Però el teu fill és mort." A Thully, una jove cristiana que va dues vegades la setmana a l'església, l'han castigada amb una pena de mort. Primer beu un litre de líquid per a encendre les brases... i es desperta a l'hospital. Al mes següent es pren totes les pastilles que troba i es desperta una altra volta a l'hospital. "Déu vol que visca. Aleshores hauré de lluitar."

Actualment, quinze anys després d'aquella violació, quan parla d'ella mateixa afirma: "Sóc lesbiana i n'estic orgullosa." Qui l'ha ajudada ha estat un equip de futbol que es fan anomenar

Les Escollides. Ací és on va aprendre la paraula *lesbiana*.

Cada dissabte Thully es reuneix amb dotze dones negres al centre de la ciutat, en una zona on pel carrer només transiten persones negres. Les dones parlen zulu, xosa i sesotho, idiomes tribals. Fan petar la llengua i parlen entre elles d'una manera desenfrenada. En una habitació que recorda una sala de professors plena de molsa es canvien de roba i, en aquell moment, canvien de vida. Comencen la vida d'escollides. Aquest és el lema que tenen escrit als dorsals de les samarretes, "Les Escollides". De seguida es posen a córrer pels carrerons de Johannesburg. Passen per davant dels sense sostre que arrepleguen cartons, passen per davant de

parets plenes de cartells que anuncien mètodes d'allargar el penis, per davant de munts de fem que cremen. Tres carrers més enllà, les escollides comencen l'entrenament en una pista de formigó.

Per a poder entrar al primer equip de futbol d'Àfrica format per lesbianes una dona ha de complir tres requisits: ha de ser negra, ha de ser lesbiana i ha de sentir passió pel futbol.

La capitana divideix l'equip en sis contra sis. Durant el partit prenen el nom dels seus ídols. Thully, amb el número 15 a l'esquena, serà Messi. Al mateix equip també juguen Ronaldo i Rooney. L'entrenadora fa el xiulit inicial. Els xuts se succeeixen amb una força increïble. La pilota s'estavella contra la reixa, llavors Messi la passa

a Ronaldo. Ronaldo fa una centrada i Rooney hi clava un colp de cap. Al voltant del camp hi ha uns quants xiquets que aplaudeixen quan un dels dos equips fa gol i tanquen els ulls amb força quan alguna jugadora rep una pilotada. Entre ells hi ha un home que branda el cap quan sent com les dones es criden amb el nom de Ronaldo o Rooney. Quan algú demana a les escollides què significa per a elles el futbol, pronuncien paraules com "llar", "família" o "esperança".

Durant el mundial de futbol que va tenir lloc l'estiu passat a Alemanya, l'homosexualitat va ser un dels temes principals. Tothom sap que a la selecció femenina d'Alemanya hi ha moltes jugadores que són lesbianes. Fa uns

A l'esquerra, acció de protesta contra les violacions correctives a Sud-àfrica. A la dreta, Nobuhle, filla de Thully Ncube.

quants anys va sorgir el rumor que les dones heterosexuales no hi podien jugar, però el president de la Federació Alemanya de Futbol d'aleshores, Theo Zwanziger, ja parlava molt abans del mundial de la seua "guerra contra l'homofòbia". Abans que començara el torneig es va fer públic que l'equip femení de Nigèria havia fet fora les jugadores lesbianes perquè l'homosexualitat "era una cosa bruta". Els periòdics es van indignar durant poc temps i la FIFA va prendre-hi una posició molt tèbia. No obstant, quan es va acabar el mundial d'Alemanya, el tema es va oblidar.

Lleis que no es compleixen. A molts indrets d'Àfrica colpegen, violen i assassinen els gais i les lesbianes. A Zanzibar l'homosexualitat és objecte de penes que poden arribar a 25 anys de presó. El parlament d'Uganda ha presentat un projecte de llei que permet que s'aplique la pena de mort a aquells que s'enamoren d'algu del mateix sexe, i en una part de Nigèria lapiden els homosexuals. El mes passat, en una entrevista a *The Guardian*, la presidenta de Libèria i premi Nobel Ellen Johnson Sirleaf defensava la llei contra els homosexuals que s'aplica al seu país. Sembla que Sud-àfrica és l'únic país al continent africà que és liberal, perquè la constitució hi garanteix la igualtat

de drets per a tothom, els homosexuals hi poden adoptar fills i és un dels pocs països del món on es poden casar.

Tanmateix, la llei no sempre es compleix. "T'ho vas passar bé quan et van fer aprendre la lliçó, eh!", li va engegar un policia a una companya d'equip de Thully que també havia estat violada. Thully no va denunciar el seu cas a la policia. "Sense sang i sense esperma no hi havia cap prova. Ho havia rentat tot", diu. Segons un càlcul estimat dels casos, només una de cada nou dones violades a Sud-àfrica denuncia el fet i només un 50% dels casos acaben amb denuncia (cada any s'hi produeixen 500.000 violacions). Les organitzacions humanitàries afirmen que aquests darrers deu anys la violació correctiva s'ha convertit en una mena d'esport de moda entre els joves sud-africans.

Aquest és el món on viuen Les Escollides. Una de cada cinc jugadores ha estat violada. Durant l'entrenament, se senten tothora les sirenes dels cotxes de la policia, perquè la plaça és situada a només una illa d'edificis del carrer principal. Thully juga a la plaça de davantera centre amb el nom de Messi. Una contrària la dribla, i de seguida corre darrere d'ella, inútilment. Rooney té la pilota, una contrària li clava una puntada a la canyella. Cau a terra, però no se sent cap xiulit. Rooney fa un crit,

s'alça i continua el joc. L'entrenament de les escollides és molt dur, però ja hi estan acostumades, perquè abans s'entrenaven amb homes. Als equips dels districtes segregats jugaven amb els seus veïns, els seus amics de la infància, els seus violadors potencials. Moltes vegades són els millors amics de les lesbianes que, en algun moment, volen arreglar-les, i les assalten quan van beguts.

En vista del temor, les dones es van unir fa vuit anys, es van separar i van adoptar el nom de Les Escollides amb el qual van batejar l'equip de futbol que van formar. El seu precepte principal és que cap membre de l'equip no pot tenir un amic masculí.

Actualment, a l'equip hi ha 25 dones. Es reuneixen de tant en tant per a entrenar-se i jugar en algun torneig contra més equips femenins, però també contra equips masculins formats per homosexuals. Allò que uneix aquestes dones són els seus problemes: el fet que l'home del quiosc no els vulga vendre cigarrets, que la seua família no vulga parlar-hi més, que els capellans el diumenge prediquen a l'església que "Déu va crear Adam i Eva, no Marian i Eva"...

Per a elles, el futbol és com un viatge a un món que fa 100 metres de llarg per 70 d'amplària. Un món en què les lesbi-

principals sospitoses. Avui dia, Pinky encara espera el resultat de l'autòpsia. Fins ara encara no hi ha cap detingut, en part perquè en dos mesos ha canviat cinc vegades el funcionari que s'encarrega de la gestió del cas.

Manifestants empenyades. Per a les escollides, el futbol també significa política. Quan aquestes dones no juguen a la plaça fan manifestacions. Alcen cartells a l'aire que diuen "We are pissed-off women" ('Som dones empenyades'). Porten samarretes amb missatges impresos: "100% lesbianes" o "102% lesbianes". El motiu principal sempre és l'assassinat i canten cançons protesta dels temps de l'*apartheid*. En realitat semblen més un grup de cantants que canten pels carrers que no un grup de manifestants empenyades.

Quan demanem a la gent del carrer què pensen d'aquestes dones responen: "En quina part de la Bíblia ho diu, que les dones s'enamoren de les dones? Aquestes dones han sorgit de Sodoma i Gomorra!" "Algú ha de fer-les canviar. Algú les ha de corregir." "Si la meua filla fora lesbiana la mataria. La mataria."

Un vianant llança pedres a les manifestants.

Fa anys, Pinky va poder observar com esborraven del mapa la seua amiga i no va passar res de res. Fa cinc anys va ser Zoliswa, que tenia 19 anys. Fa tres anys va ser la jugadora de la selecció

nacional de Sud-àfrica Eudy Simelane, que tenia 31 anys. Ara ha estat Lee.

Després de la violació i d'haver intentat suïcidar-se dues vegades fa 15 anys, Thully va sospesar de ser mare. Volia substituir el fill que havia perdut. Tammateix, era massa pobre per a poder pagar-se una fecundació artificial i massa jove per a poder adoptar. Ho va comentar a un bon amic seu en un bar i ell li va dir que estava disposat a fer-li un fill. Es va gitar amb ell i, mentre ho feien, ella plorava. Durant les setmanes següents va resar perquè no li baixara la regla. Va tornar a jugar a futbol, va poder tornar a casa i la seua panxa es va arrodonir. Des d'aquella nit no s'ha tornat a posar en contacte amb el pare de la criatura.

—Barcelona? —pregunta Thully.

—Villa! —cria la seua filla.

—Alemanya?

—Lahm!

—Anglaterra?

—Beckham!"

—Les escollides?

—Thully!

Thully i la seua filla seuen a la gespa del jardí. Al descans juguen a un joc de preguntes de futbol. La mare i l'àvia de Thully seuen al costat en cadires de plàstic i escolten. A banda i banda del jardí hi ha unes reixes tan altes com un home que les separen dels veïns. Quan algú menciona a la mare de Thully el fet que a la seua filla li agraden les dones, ella no pronuncia ni una paraula.

La filla de Thully té vuit anys. És una xiqueta molt bonica amb unes rastes que li arriben a les espatlles, porta arracades brillants i una samarreta amb estrelles. Li diuen Nobuhle ('preciositat'). Quan Thully li demana què vol ser de major, la xiqueta li respon que futbolista.

Nobuhle s'alça d'un salt i vol continuar jugant. Thully la col·loca de portera en una de les reixes que les separa dels veïns. El camp de joc és tan gran com un ring de boxa i les línies del camp les formen una corda per a eixugar la roba i una de les parets de la casa. De totes maneres, Nobuhle no pot jugar a futbol en públic. Thully li ho prohibeix perquè els veïns podrien pensar que és lesbiana.

Amrai Coen

© Der Spiegel

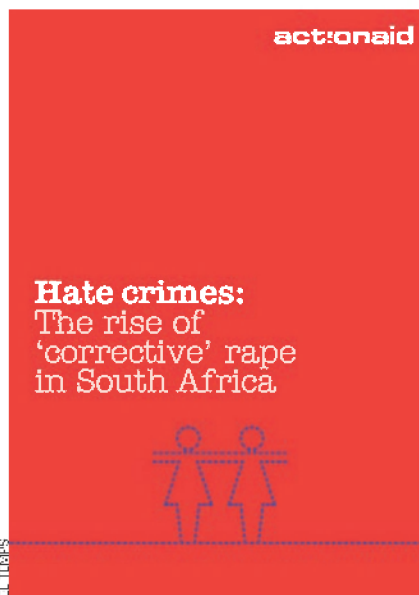
Traducció d'Adel'Abugren

anes tenen el dret i la dignitat de poder alliberar-se de tots els seus problemes amb cada llançament a porteria.

Després de cada partit les jugadores es troben en una mena d'organització d'autoajuda i parlen de la seua vida com a negres lesbianes. Conten com les van repudiar i les van violar. Parlen de les seues pors. "A Lee la van assassinar a menys de cinc minuts de ma casa. Com se suposa que haig de poder viure tranquil·la?", diu Pinky Zulu, la capitana.

Va ser a les tres de la matinada quan van atacar Lee. No hi havia lluna ni cap núvol al cel. Tornava de casa d'una amiga. Els veïns van sentir els crits, però ningú no va eixir a ajudar-la. L'endemà, uns xiquets que jugaven per la zona van descobrir-ne el cadàver. Estava soterrada per un munt de fem i tenia una bossa de plàstic al cap. Algú l'havia estrangulada amb els cordons de les seues sabates i l'havia colpejada amb maons en la cara. Nokutula Lee Radebe tenia 20 anys quan es va morir.

Els policies se'n van emportar el cos però no van precintar l'escenari del crim. Quan Pinky hi va anar amb una amiga van veure la sang de la seua amiga morta a les parets, i a terra els condoms usats. Van trobar la sabata de la víctima i la van portar a la policia, però una vegada allí es van convertir en les

Cartell d'ActionAid per a sensibilitzar la població contra les violacions de lesbianes.